

Zpátky do školy k Ježíšovi

Převod materiálu
Ondřej Macek
Pořadí v lekci
11

Téma

Kdo je Ježíš a co to znamená ho následovat

Cíl

- Pokusíme se dít tem vysvětlit, co to je následovat Ježíše.
 - Pokusíme se dít tem vysvětlit, jaké představy měli o Ježíšovi jeho současníci.
 - Budeme společně přemýšlet o tom, kdo je to Ježíš.
-

Pro učitele

Biblický text: Mk 8,27-38; srov. Mt 16,13-16.20-23 a L 9,18-20.22

Výkladové poznámky

Až do teď Ježíš jen uzdravoval, kázal (o Božím království), ale vůbec nemluvil o sobě, o tom, kdo je, k čemu tu je.

Nyní už se tomuto „tématu“ nějak nemůže vyhýbat. Ostatně beztak to vypadá, že o Božím království ví všechno. Následuje tedy otázka: Jak to? Kde se bere autorita, se kterou takto mluví? Zároveň už v předchozích příbězích byla často řeč o víře. Z jakého důvodu tedy tomuto kazateli z Nazareta věřit? Stále více lidí přemýšlí: Kdo to je ten Ježíš?

Markovské je, že klíčová otázka zároveň padne skoro jaksi mimoděk, jen tak mezi řečí, bez velké přípravy — vždyť se jen tak courají vesnicemi u Cesareje.

Na rozdíl od nás vypravěčů, a hlavně ani Ježíš nemají tendenci ta jednotlivá „mínění“ o Ježíšovi rozpitvávat. Jen zazní.

A vlastně ani ten Petrův nápad Ježíš moc nekomentuje, jen řekne: Tak o tom moc nemluvte.

Zároveň přesně tady se příběh láme. Co bylo vysloveno, už se nedá vzít zpět. A další část evangelia bude trochu i o tom, že tohle bude stát Ježíšův život, respektive o to se bude „hrát“, zda je „tohle pravda“.

Až do verše 31 zaznívá to nejzásadnější jaksi mimochodem. Nakonec však jakási korektura „Petrova představy“ přijde.

Titul „mesiáš“ (pomazaný) je přesně jen do nějaké míry nějakým určitým naplnitelný: představy byly někde mezi pozemským mesiášem (třeba králem, vojevůdcem) a nadzemským mesiášem (božím synem, nebeským zachráncem), zkrátka víc než obyčejný smrtelník. S titulem „syn člověka“ je to „komplikovanější: buď je to jenom obyčejný člověk, nebo je to nebeský soudce (srov. Da 7), který sedí nad námi.

Ježíš je zvláštní kombinace: pŕichází od Boha, ale je velmi lidský, je velmi humánní, chová se zcela jinak než zemští, lidští soudci a vládci. Obyčejný smrtelník, který se pozemskými soudci nechá odsoudit. Aby vŕdŕl, jaké to je? Abychom my vŕdŕli, co s Bohem máme tendenci udŕlat?

Doposud se to kolem Ježíše zaŕínalo rozechŕívat, pro nŕkteré už byl dost nebezpeŕný. Na konflikt už je zadŕláno. To, že se rychle se svými uŕedníky pŕesouvá, není už tak úplnŕ o misi, ale také z bezpeŕnostních dŕvodŕ. Už se o Ježíše intenzivnŕji „zajímá“ i místní vládce — Herodes.

Tady Ježíš ŕekne, že rozhodující úder pŕijde odjinud, ne tak docela od galilejského potentáta. A zároveŕ zŕetelnŕ poví, že tomu pŕjde aktivnŕ vstŕíc.

Není jasné, co je mínŕno tím „Petrovým napomínáním“. Zda hájil svoji pŕedstavu mesiáše nebo nechce, aby Ježíš veŕejnŕ takto mluvil (tŕeba protože to není dobré public relations); proto si jej odvede stranou.

Jenže Ježíš to chce právnŕ rozbít co nejveŕejnŕji.

Ježíš umŕít nechce, to se ukáže zŕetelnŕ v Getsemane, ale ví, že to, co formuloval Petr, je nebezpeŕné pokušení, kterému nemŕže naslouchat. Následování, ke kterému své žáky povolal, je nŕco jiného.

Naprosto nepopulárnŕ ŕekne zcela veŕejnŕ a co nejvŕtšímu poŕtu lidí: chcete-li mít se mnou nŕco spoleŕného, tak vás to utrpení ŕeká také.

„Kdo chce jít...“ je snad parafráze nŕjakého vojenského pŕísluví nebo pouŕky. Zkrátka postavit se nepŕíteli, životní skuteŕnosti ŕelem a bojovat (útŕk znamená odkrytá záda). Jenže Ježíš ŕíká, že jediná (paradoxní) možnost, jak život zachránit, je ztratit jej s Ježíšem (v boji).

Ježíš tu naznaŕuje, že jednou bude nŕjaký poslední soud, na kterém se Ježíš (a? už jako soudce nebo jako obhájce) postaví za ty „své“. Kdo se tady bude hlásit k Ježíšovi (se vším všudy), k tomu se Ježíš „jednou na soudu“ také pŕihlásí.

Sumou: Bŕh se právnŕ svým utrpením v Ježíšovi k vám pŕizná.

Úskalí

Je na místŕ si vybrat z celého oddílu jen nŕkteré motivy.

Odkazy

Odkazy na starší pŕípravky a další pracovní materiály najdete pod textem úlohy, pod nadpisem **Kam dále**.

Pro dŕti

Pŕedškoláci

Všechny dŕti mohou utvoŕit velký kruh. Jedno dítŕ je ve stŕedu kruhu se zavázanýma oŕima. Dŕti se hlásí, a pak dŕlají zvuk zvíŕete, nebo nŕco zazpívají, nebo promluví zmŕnŕným hlasem. Dítŕ uprostŕed hádá, kdo to byl, kdo promluvil atd. *Cíl:* Kdo jsem — není to vždy jednoduché rozpoznat. I lidem kolem Ježíše trvalo dlouho, než poznali, kdo s nimi je (byl).

Inscenujte — pomocí rekvizit, biblických postavíŕek, dramatizace s dŕtmi apod. — dvŕ scény:

První scéna: Král na trŕnu s korunou, meŕem a nŕjakým zákoníkem a lidé, co mu volají: sláva...

Druhá scéna: ?lov?k, který n?co nese; ?lov?k, co nabízí jídlo; ?lov?k, co dá p?ednost ve dve?ích; ?lov?k, co se o druhého stará (starého, nemocného, chudého); maminka, co va?í ve?e?i; táta, co opravuje d?m; Ježíš, který umývá n?komu nohy...

Lidé v Ježíšov? dob? (a možná dodnes) ?ekali, že sv?t p?ijde zm?nit n?jaký král, voják, pokud možno s and?lským vojskem, který na?ídí a donutí všechny, aby se chovali slušn?, a potrestá ty, kdo se tak chovat nebudou, nebo, kdo se tak nechovali.

Cht?li byste takového krále? Trochu ano (byl by po?ádek) a trochu ne (bylo by to z donucení a nebylo by to p?íjemné). A Ježíš lidem (nám) p?išel ukázat jak žít, ale my se musíme rozhodnout sami. On nikoho nesoudí, on pomáhá.

Pom?cky: Koruna, me?, zákoník, p?ípadn? biblické postavi?ky apod.

Mladší školní d?ti

Kdo je to Ježíš? Tuhle otázku jednou dostali jeho u?edníci. Co byste na ni odpov?d?li vy? Chodíte do „ned?lní školy“, tak co jste se tu o Ježíšovi vlastn? už nau?ili? Informace by bylo možné strukturovat: fakta (kdy, kde atd.), co u?il, co my o n?m v?íme (pro? tu byl, kde je te?), co si o n?m myslí lidé, co si tak o n?m lidé mohli myslet, na základ? p?edchozích p?íb?h?.

Možno vytvo?it plakát. Velký papír uprost?ed n?j (t?eba v k?íži, který papír rozd?lí) napsáno „Ježíš“ a d?ti vpisují informace. Kdyby to šlo, tak zapisujeme postupn? a konzultujeme jednotlivé formulace.

Pom?cky: Velký papír (nebo tabule), fixy.

Jak po mn? cht?jí moji rodi?e, abych se choval? Co mám d?lat, aby se jim to líbilo, respektive aby mi nenadávali? Zapisujeme na vyst?ižené stopy z papíru. Na nást?nce ?i na zemi je papír (nebo obrázek) s nápisem „rodi?e“ a jednotlivé stopy k n?mu sm?ujeme (p?ilepujeme, špendlíme, p?ipev?ujeme kolí?ky, magnety).

A jaký zp?sob chození po sv?t? po mn? chce Ježíš. Zase psát do jednotlivých stop k nápisu „Ježíš“. Nápv?da: Máme se chovat tak, jak se choval sám Ježíš. Jak?

Pom?cky: Vyst?ižené stopy, špendlíky (kolí?ky, magnety), tužky apod.

Na internetu si najd?te obrázek Kim ?ong Una, jak je obklopen lidmi s notýsky, kte?í si zapisují každé jeho slovo. A obrázek Ježíše s u?edníky. Zkuste d?tem vysv?tlit rozdíl t?chto dvou škol. Kdo dostate?n? neposlouchá Kima, jde do koncentra?ního tábora. Ježíš nikoho nenutí. Nabízí orientaci. Kolik tu bylo diktátor? a zmizeli v propadlišti d?jin a od Ježíše se u?íme už skoro dva tisíce let.

Co si o mn? lidé myslí, zeptal se jednou Ježíš svých u?edník?.

No, uzdravuješ, také n?kte?í ?íkají, že jsi lé?itel.

Jiným se líbí tvé kázání, tak ?íkají, že jsi u?itel.

Také podle n?kterých jsi prorok, kterého nám poslal Pán B?h.

A co vy? Už jste se mnou docela dlouho.

A Petr mu ?ekl: Ty jsi mesiáš. Pán B?h t? poslal z nebe, abys zm?nil tenhle sv?t. Hlavn? vyhnal ?ímany, co zabrali naši zemi. A zato?il se zlými lidmi.

Takhle to Petře, prosím, už neříkej. Protože je to složitější.

Chtěl bych vás hlavně naučit, že s Pánem Bohem lze mít vztah, věřit mu, zkoušet mu naslouchat a nechávat si jím v životě radit.

V životě není nic důležitějšího než vztah s ním. To je jako voda. Bez ní umřeme. A on nás má tak rád, že to neskonečí ani smrtí. Pak budeme u něj.

Házejte kostkou:

1: Říct nějakou věc, co Ježíš dělal (uzdravoval, učil, napomínal, jezdil na lodi...)

2: Eliáš — obléknout si kožich a vzít si do ruky hůl (ten měl přijít znovu před koncem světa)

3: Vzpomenout si na nějaké biblické jméno (na nějakého proroka a nejen za koho mohli Ježíše pokládat)

4: Nést kříž — obejmít svět s křížem; dokreslit (vybarvit, doplnit) další část Ježíšovy podoby (dalším příběhem ho známe zase o trochu víc)

5: Nést kříž znamená sloužit — čím můžeme my teď (dneska doma...) někomu pomoci; prakticky něco udělat pro někoho ve skupině

6: Už tady je trochu přítomné Boží království (tím, jak žijeme, tím, jak žijí lidé kolem — tím, jak následujeme Pána Boha) — vzít si něco dobrého

Pomůcky: Kostka, obrázek Ježíše, kříž, něco dobrého, oblečení pro Eliáše.

Starší školní děti

Skoro jako kdyby se toulali od vesnice k vesnici.

Tak, když už máme čas, ptá se Ježíš: Za koho máte lidé vlastně mají, co si o mně myslí?

A jeden z jeho učedníků odpověděl: No, někteří si myslí, že jsi Jan Křtitel, kterého dal kníže Herodes popravit, že máš nějak dokončit Janovu práci — přesvědčit lidi, aby víc mysleli na Boha, dát jim pevná pravidla, jak se opravdu chovat, pohrozit jim Božím soudem, nahnat strach, říci, že už je to poslední možnost.

Aha a co si lidé ještě myslí?

Pak si lidé ještě myslí, že jsi asi prorok Eliáš, který se znovu narodil, a že tím pádem už musí brzy přijít konec světa.

Nebo prostě, že jsi nějaký nový prorok, který lidem otevírá nebesa... a protože proroci přece už vyhynuli, takže jsi asi znamení, že tenhle svět končí.

A co vy? Co si myslíte vy, za koho mě pokládáte vy?

Chvilí je ticho.

Až se ozve Petr jakoby za všechny učedníky, hrdé, že oni vědí: Ty jsi Mesiáš, Kristus, Pomazaný. Ty jsi nový izraelský král, potomek slavného královského rodu. A Pán Bůh tě poslal a vyzbrojil, abys nás vedl do boje, nebo nějak zařídil, že vyženeme okupanty, kteří si navíc pojmenovávají naše města po svých pohanských císařích... zatočíme se zločinci a vůbec uděláme pořádek, tedy totiž ty uděláš pořádek... A všechny nepřátele zašlapeme do země jak bláto... všechny ty, co nám a našim už léta ubližují.

Ježíš mlčí. Nepochválí Petra a učedníky za tak pěkné vyznání (jak z učebnice) a nakonec řekne: Tak tohle raději nikde zatím neopakujte. A asi už nastal čas, abych přestal mluvit o Božím království a o Božím vztahu k lidem a začal trochu odjinud.

„Syn člověka musí mnoho trpět, být zavržen od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a po těch dnech vstát.“

Petr ho popadl za ruku a odtáhl stranou: Co blázníš? Co to říkáš? Jaký syn člověka? Já ti vůbec nerozumím. To je hrozná nesrozumitelná. Takhle nemůžeš mluvit. Podívej se na ty zmatené obličeje. Ty přece nejsi obyčejný člověk, ty se přece nemůžeš nechat zabít... Já vím, že kníže Herodes po tobě jde, ale budeme se tu te chvíli držet pěkně stranou a pokáme, až to trochu utichne a rozhodně jim nepolezeme do nějaké pasti. To chce myslet, Ježíši. Nemůžeš lidem nabourávat jejich představy a očekávání.

A tak jako si Petr prve odvedl Ježíše stranou, tak teď zas Ježíš odvede Petra zpátky k učedníkům, aby slyšeli, protože tak jako předtím mluvil Petr i za ně, tak teď skrze Petra vynadá i jim.

„Jdi za mnou, pokušiteli — satane. Tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka.“

S tímhle jdi někam. Ty blábolíš, nevíš, co mluvíš. Chováš se, jak ten pokušitel z pouště... Nic jsi asi nepochopil, jen máš chtít získat pro svoje očekávání a představy. Ještě raději chvíli stojí za mnou a začne opravdu poslouchat. Ještě raději bu chvíli učedníkem, ještě se chvíli už, než začneš poučovat.

Víte, ono se na mě brzy ukáže, že lidé o Pána Boha moc nestojí, že nestojí, aby jim někdo řekl, co je v životě důležité, protože to je většinou nepohodlné. Ono není moc praktické vnívat čas modlitby, starat se o druhé, nelhat, nehádat se, usmívat se, odpustit... a tak.

Je mi jasné, že provokuji Heroda i kněze z Jeruzaléma, protože říkám, že máme poslouchat hlavně Pána Boha a že nezáleží tolik na předpisech, chrámu, ale na tom, jak žijeme, jestli se vztah s Pánem Bohem nějak promítá do toho, jak se chováme k druhým, sami k sobě, jak přemýšlíme.

Chtěl bych vám ukázat, že s Pánem Bohem lze mít vztah, vnímat mu, nechávat se jím smýšlet.

Musíte pochopit, že za mnou nepřejedou oddíly andělů. Já jsem nepřišel nikoho trestat, soudit, nikomu ubližovat.

Můžeme přejít o všechno, ale nesmíme přejít o vztah s Pánem Bohem. To je to nejdůležitější. To je jako voda. Bez ní umřeme.

Přesah

Co je smyslu-plné a co je ne-smyslné?

Udělejte si kartičky s těmito hodnotami: Mít dostatečné materiální zázemí pro život. Mít hodně přátel. Nebýt osamocенý. Mít víru v Boha. Poznávat a přijímat výzvy a dobrodružství. Být dostatečně oceněn/a a umět ocenit druhé. Pracovat s lidmi a pro lidi. Umět rozlišovat mezi důležitým a nedůležitým. Mít smysluplnou a ohodnocenou práci. Být dobrým a poctivým člověkem. Mít možnost ovlivňovat politické dění. Mít děti a dobře je vychovat. Mít atraktivní a chápavou manželku (manžela). Žít v míru a spokojenosti. Žít ve svobodě. Mít dobré vzdělání. Být kreativní a mít nápady. Mít hezký dům a místo, kde bydlím. Mít dobré zdraví. Postarat se o své rodiče až do konce. Mít hodně peněz. Mít dobré auto. Mít na dovolenou v cizině. Mít hezký dům. Mít nový mobil. Mít plnou lednici dobrého jídla. Mít... (Podle toho, jak svou skupinu znáte.)

A třeba ve skupinách nechte děti, aby společně vybraly pět hodnot.

Co vám p?íjde v život? d?ležit? Co nesmyslného n?kdy d?láte, nebo v?nujete tomu ?as? Co je d?ležit? pro vnit?ní život a co pro vn?jší? Co je dlouhodobé a co krátkodobé.

Pom?cky: Karti?ky s výše uvedenými „hodnotami“.

Sbalte si školní tašku do Ježíšovy školy

Co do ní pat?í? Rozho?te po zemi pom?cky (sami jako u?itelé p?emýšlejte, co pot?ebujete/pot?ebujeme): víru, zp?vník, Bibli, k?í?ž, lásku, nad?ji, otev?enost, uši, o?i... Pro každé dít? „jednu pom?cku“. D?ti pak p?edstaví to, co „uko?istily“ p?i hledání v místnosti a zkusí ?íci, pro? je to d?ležit?. M?žete hrát variantn? jako hru „až p?jdu do Ježíšovy školy, vezmu si s sebou...“, další dít? opakuje a p?idává další „rekvizity“, m?žete diskutovat, co do tašky pat?í a co ne.

Pom?cky: Karti?ky s výše uvedenými pom?ckami.

Liturgie

Biblický text k zapamatování

Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého. (Mt 16,16)

Rituál

Recitace upraveného textu z 1 K 15,1 nn: „Evangelium, které jsme p?ijali, je základem, na n?mž stojíme. Skrze n? docházíme spásy — vždy? jsme p?ece neuv?ili nadarmo.“

Zp?v písn? *Hosana* (SV 74).

Okénko do bohoslužeb

Marku, kdo to vlastn? ten Ježíš byl? Dobrá, ale t?žká otázka. Lidé v jeho dob? si mysleli, že to je n?jaký prorok. N?kte?í dokonce, že se znovu narodil Eliáš a že to znamená, že už brzy p?íjde konec sv?ta. Jistí si nebyli ani jeho u?edníci. Ani oni mu po?ádn? nerozum?li. A o tom bude dnešní ned?lka.

Kam to te? p?jdete? Do ned?lky. Co to znamená? Ned?lní škola. Škola? A co se v téhle škole u?íte? Není to divné chodit v ned?li do školy?

Modlitba

Pane Bože, d?kujeme za to, že sem m?žeme chodit a povídat si o tob?. D?kujeme, žeš poslal Ježíše, aby nás lidi o tob? u?il. Prosíme, pomoz nám, cht?li bychom t? víc vnímat a žít podle tebe. Amen.

Kam dále

[Heller, Daniel: Petrovo vyznání, p?edpov?? utrpení. \(Katechetická p?íprava z cy...](#)

[Obrázek k vybarvení \(supercoloring.com\)](#)

[Kim ?ong Un se „zapisovateli“ k aktivit? pro mladší školní d?ti](#)

[Obrázek Ježíše s u?edníky k aktivit? pro mladší školní d?ti \(livenet.de\)](#)

[Odkaz na píse?](#)

[Ve jme?no Krista doufa?me](#)

[M?j Ježíš mé jest žití, m?j díl a zisk m?j jest](#)

[Neskládejte v mocných nad?ji](#)

[Vítr se ztiší, p?estane bou?it mo?e](#)

Cílová skupina

[Předškolní](#)

[Mladší školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Dál pŕece nejdeme sami III \(S Markem + S Matoušem a Lukášem\)](#)

Biblický odkaz (kat)

[Marek 8,27–38](#)